

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. "Свобода": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. "Н. Союз": BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

НАЗНАЧЕНИЙ ДИРЕКТОР МОБІЛІЗАЦІЇ ПРАЦІ ДЛЯ ОБОРОНИ

Вашингтон, 22 жовтня. — Секретар праці, Морис Дж. Товбін, назначив Роберта К. Гудвіна директором недавно основаного Бюро Оборонної Людської Сили. Це головний осередок мобілізації робочої сили, зорганізований за дорученням президента Трумана для справ злучених з мобілізацією підприємств для виповнення програми озброєння. З дорученням президента до секретаря праці Товбіна директор Бюро Оборонної Людської Сили має подбати про належну кількість робітників при оборонній промисловості та при головних родах цивільних робіт. Для цієї цілі треба використати систему прилюдної служби праці, і довести до співвідняння робітників і керівників.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗАМК- НУТЬ ДОРОГУ КОМУНІС- ТАМ З КУБІ.

Вашингтон. — Департамент стежить незабаром замкне дорогу для комуністів, які вживали острова Куби як стації, з якої перескакується до Злучених Держав. Стало відомим, що департамент стежить повідомити Кубу до 1 листопада, що Америка зирве умову взаємності, на підставі якої громадянин Куби можуть в'їздити до ЗДА без окремої перевірки. Розпорядок стане обов'язувати від 1 грудня обидві держави після повідомлення. На підставі теперішнього договору громадянин обох країн можуть свобідно в'їздити до другої країни і залишатися там чи тут 29 днів.

ПРИКАЛИ НАЧАЛЬНИКИ ОБОРОННОЇ АКЦІЇ З ЗАКОРДОНУ.

Нью-Йорк. — Представники оборонних міністерств Великобританії, Данії, Норвегії та Люксембургу приїхали в нещодавно кораблем Квін Елізабет, щоб узяти участь у черговій конференції у Вашингтоні. Вони висловили признання для тих представників країн Атлантичного Пакту, які досі раділи над обороною світу перед агресією. Лорд Фрейзер, британський представник, виявив, що Західні країни довели вже до такого об'єднання сил, про яке мріяли перед двома роками. Тепер же треба фонди і доброї волі до переведення планів, сказав Фрейзер.

128 ЧУЖИНЦІВ ПРИДЕРЖАНО НА ЕЛЛІС АЙЛЕНД

Нью-Йорк. — Рекордове число чужинців, бо 128, затримано в іміграційній станції на Елліс Айленд у нещодавно підставі акту про Внутрішню Безпеку, коли італійський корабель Сатурніа приїхав до пристані з 1,517 подорожниками. Репортерів і фотографів запрошено як свідків при допитах на поклад корабля. Звичайно газетарів виключають від таких допитів, а тепер роблять з цього великий розголос. Закон вимагає, щоб комуністи і

давніші комуністи або інші тоталітаристи були виключені від вступу на американську землю. На підставі цього закону недопущено 50 дівчат, які приїхали до Нью-Йорку, між ними дві українські родини, які приїхали через ЗУ-АДК в п'ятницю. Їх приміщено на Елліс Айленд для повної перевірки. На понеділок і вівторок заповіджені дальші транспорти з імігрантами зі скитальщини і між ними можуть бути нові жертви нового закону.

25,000 ЖЕРТВ КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙ- НИ ПРЕДМЕТОМ ДОПИТІВ У КОНГРЕСІ

Вашингтон. — Коли покінчатся вибори і Конгрес зійдеться на наради, тоді почнуть конгресове слідство над причинами, чому під час війни в Кореї американська армія втратила 25,000 воїнів. Хоч Об'єднані Держави віднесли перемогу і в деяких випадках вказали світлу стратегію, то фактом останеться, що американська армія потерпіла великі втрати, багато з них, як це подають кореспонденти, зовсім непотрібних. Теперішні речники адміністрації кладуть вагу на перемогу у війні, однак промовчують втрати, які треба приписати непередбаченості до війни перед 25 червня. Коли Луї Джансон уступив зі становища секретаря оборони, то він став тільки жертвним козлом, як загальною говорять, а справжніх винуватців за непередбаченості до оборони Конгрес хоче шукати деінде. Йдеться про те чому на Тихому океані не було в тому часі американської воєнної флотії.

В АМЕРИЦІ

● Біблійний Дім у Вашингтоні не має у 1850 р. ані Біблії ані словаря у бібліотеці, яку заложено там перед сто роками. Це виявив Франсіс Де Сейл Райен, який опрацював історію Вілого Дому.
● Америка вислала протест до представника румунського уряду проти арештування двох американських дипломатичних представників у Бухаресті. Їх арештовано ще 4 вересня.
● Американська письменниця - поетка, Едита Ст. В. Міллей, померла від удару серця минулого тижня в Остерліці, Н. Й. Вона мала 58 років життя.
● Відомі комуністам залі - Мангетта Сентер в Нью-Йорку на підставі нового розпорядку департаменту справедливості в справі реєстрації підпринків елементів. - Власники будинку кажуть, що вони тільки йдуть за прикладом управлі Медісон Сівер Гарден, яка відмовляла залі на більшовицьке зібрання.

Ген. Тарас Чупринка, командант УПА, поляг в бою за волю України

З України наспіла вістка, що генерал Тарас Чупринка, головний командир Української Повстанської Армії, загинув смертю відважних в бою за волю України проти комуністсько-російського наїзника. Нью-Йорк Таймс в нещоданьому виданні подав з Франкфурта, Німеччина, таку вістку агентства Асоційтед Пресс: "Українські джерела повідомили сьогодні, що ген. Тарас Чупринка, командант Української Повстанської Армії, що бореться проти комунізму, був вбитий в бою з росіянами. Повідомлення подав український місячник "До Зброї", видаваний в Німеччині. В ньому сказано, що вістку подали Українська (Головна) Визвольна Рада та Українська Повстанська Армія, яка, згідно з цим повідомленням, на голову квартиру ген. Чупринки в селі Білогорща, в російській Україні недалеко польського кордону, напали російські війська і командир був убитий в бою. Українці кажуть, що полковник Василь Коваль був іменований на місце генерала Чупринки командиром підпольної армії." В телеграмах з авторитетних українських джерел в Німеччині потверджують вістку щодо героїчної смерті ген. Тараса Чупринки, не згадуючи нічого про іменований полк. Коваль його наступником. Теж не подається ще жадних подробиць щодо часу і докладніших обставин смерті ген. Чупринки, стверджуючи тільки, що він загинув в бою проти комуністсько-російського окупанта на Волині. - Вістка про героїчну смерть ген. Тараса Чупринки, що командував збройною силою українського народу, Українською Повстанською Армією за час її існування від 1942-го року, та її героїчними боями проти німецького і російського окупантів - записав одну з найславніших сторінок української історії, зробила потрясаюче враження на українців та їх приятелів в цілому світі.

Західна Україна непокоїть Москву — твердить Н. Й. Таймс

Нью-Йорк, 23 жовтня. — Вчорашній Нью-Йорк Таймс надрукував довший коментар відомого свого співробітника Геррі Шварца, в якому стверджується, що "совєтські власті мають великі труднощі в консолідації своєї контролю над Західною Україною". На підставі повідомлень московської "Правди" автор твердить, що "спротив совєтській ідеології та погане функціонування сільського господарства і індустрії є найбільш серйозними, виходило б, у Львівській області". У Львові мав відбутися в останньому партійний конгрес, в якому взяли участь теж високі комуністичні представники з Москви і лавали місцевих комуністів, роблячи їх відповідальними за труднощі. "Повідомлення Правди про цей конгрес і описати статті на цю тему вказують, що проти-совєтська ідеологія ще далше поширюється між місцевим населенням, головним між інтелектуалами. Буржуазний націоналізм, себто опозиція совєтській владі, нівечить пропагандивні зусилля минулих п'ятих років та вимагає збільшення зусиль в майбутньому" — твердить за "Правдою" Н. Й. Таймс. Факт, що дві третини господарства Львівської області не виконували намічених їй комуністичних планів, внаслідок цього "буржуазним націоналізмом" серед місцевого українського населення та закликається до "більшої пильності" місцевих комуністів.

Нью-Йорк, 23 жовтня. — Стараючи місцевого відділу Т-ва Бушвікс Вояків УПА в ЗДА, тут відбулося вчора в аудиторії Стайвессент Гай Скул Свято УПА, що цілком стояло під знаком героїчної смерті в бою з ворогом за волю своєї країни і свого народу, ген. Тараса Чупринки, головного командира УПА. Поверх 1,300 прийнятих на Святі два рази вставали з своїх місць та глибокою мовчанкою вшановували смерть командира, ім'я якого стало легендарою та новим символом боротьби за волю, як і всіх тих безіменних героїв, на могилках яких ніхто сьогодні не править Панахиди, але з яких виростає воля під синьо-жовтим прапором у Києві і Львові — як це твердив Бурлака, член рейдувочої частини УПА, в своєму вступному слові. Коротку і глибоку змістом доповідь про УПА виступив проф. Іван Бовчук, зупиняючись головню на по-трисаючому повідомленні про смерть командира, ген. Чупринки. Тоді, як ми на еміграції спорили про те, чи УПА взагалі існує, як боялися повірити у власну силу, цей неустрашимий Воїн свого народу зі своєю легендарною Армією рятували честь нації та вказували їй шлях до перемоги — твердив бесідник. Значення командира збройних сил народу характеризується хоч би недавнім фактом в американській історії, як голова держави, — президент Труман, іздів далі.

УРЯД ЗДА ПРИГОТОВЛЯЄ МАСОВУ ЕМІГРАЦІЮ НІМЦІВ З БЕРЛІНА

Вашингтон. — Злучені Держави складають плани масової еміграції німців з західної частини Берліна, разом з їхніми родинами, фабриками і знаряддям до праці. Це число може дійти до 120,000 осіб, серед яких головний контингент будуть становити фахові робітники. Ціллю такої міграції є забрати незайнятих фахівців з Берліна і стати у пригоді при виживленні населення.

СВЯТО У.П.А. В НЬО ЙОРКУ ПІД ЗНАКОМ СМЕРТІ КОМАНДИРА

Нью-Йорк, 23 жовтня. — Стараючи місцевого відділу Т-ва Бушвікс Вояків УПА в ЗДА, тут відбулося вчора в аудиторії Стайвессент Гай Скул Свято УПА, що цілком стояло під знаком героїчної смерті в бою з ворогом за волю своєї країни і свого народу, ген. Тараса Чупринки, головного командира УПА. Поверх 1,300 прийнятих на Святі два рази вставали з своїх місць та глибокою мовчанкою вшановували смерть командира, ім'я якого стало легендарою та новим символом боротьби за волю, як і всіх тих безіменних героїв, на могилках яких ніхто сьогодні не править Панахиди, але з яких виростає воля під синьо-жовтим прапором у Києві і Львові — як це твердив Бурлака, член рейдувочої частини УПА, в своєму вступному слові. Коротку і глибоку змістом доповідь про УПА виступив проф. Іван Бовчук, зупиняючись головню на по-

СОВЄТСЬКІЙ ОБ'ЄДНАНОЇ НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, 23 жовтня. — Минулої суботи закінчилася в Празі дводенна конференція міністрів закордонних справ сімох підсовєтських країн, у висліді якої ухвалено спільний заклик до західних великодержав, щоб вони прилучилися до "акції Совєтського Союзу за створення демократичного, волеюбного все-німецького уряду". Американські і британські представники негайно зареагували на цей заклик твердженням, що він не узгодно з найважливішою передумовою такої "акції", іменню — вільних виборів в цілій Німеччині, до чого вже віддавна закликають західні альянти та проти чого завжди був Совєтський Союз. В загальному, нову совєтську акцію вияснюється тільки як намагання відвернути увагу своїх народів від ганебної поразки в Кореї.

АЛІАНТИ ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО КОРДОНІВ МАНДЖУРІЇ

ЗОРГАНІЗОВАНИЙ СПРОТИВ ПРОТИВНИКА ПЕРЕСТАВ ІСНУВАТИ. — АВІАЦІЯ ВИНИЩУЄ ВОРОЖИХ НЕДОБИТКІВ

Токіо, 23 жовтня. — Аліантська війська на східному і західному секторах фронту в Кореї є в поспішному поході до манджурського кордону, майже не натрапляючи на будь-який спротив ворога, що в паніці втікає, залишаючи за собою зброю та воєнні виряд. Стверджується, що зорганізований фронт противника вже перестав існувати і повна поразка комуністів та звільнення від них цілої країни є вже тільки проблемою короткого часу. На західному фронті альянти дійшли до ріки Чонгчон в околицях Гуйчон і Таепйонг, у віддаленні ще тільки на 50 миль від манджурського кордону. На східному секторі здовж бережжя південно-кореїської війська зайняли Пукчон та завернули на захід до Сусо. Ворог вже не виявляє жадного бажання воювати, втікаючи стрімголов до манджурського кордону, або здаючись в полон. Після того, як полк американських парашутистів зробив висадку окол 30 миль на північ від Пйонг-янг, здобутої північно-кореїської столиці, відтинаючи шляхи відвороту окол 30,000 порожніх військ в околиці Пйонг-янг минулої п'ятниці, альянтська авіація почала систематично винищувати ворожих недобитків на цілій невеликій вже території, що ще не була зайнята і очищена від ворога. Одною з головних цілей парашутного десанту було випередити втікаючого ворога та відібрати альянтських полонених, хоча тепер побоюються, що тих вже раніше перевезено на північ, або розстріляно. Загальною авіацією, що винищує комуністичне дурдучення — дурдучення південно-кореїським військом зайняти всі прикордонні терени з Манджурією, щоб оминуть прикордонних інцидентів.

ПРИПИНІЛИ НАСТУП, ЩО РЯТУВАТИ ОДНОГО ВОЯКА

На фронті в Кореї, 23 жовтня. — Американський метод боротьби в Кореї характеризує випадок, що трапився минулої суботи. Під час наступу американської війська спостерегли, як з літака, що почав падати, зіскочив на парашути один пілот. Підозрівали, що він міг впасти на територію, зайняту ще ворогом, американці припинили наступ у визначеному напрямку та послали сильний відділ на рятують одного воїна. Його справді врятували, але опісля він помер від віднесених ран.

ДАЛЬШИХ 68 ПОЛОНЕНИХ АМЕ- РИКАНЦІВ ЖЕРТВОЮ КОМУНІ- СТИЧНОГО НАРОДОВВІВСТВА

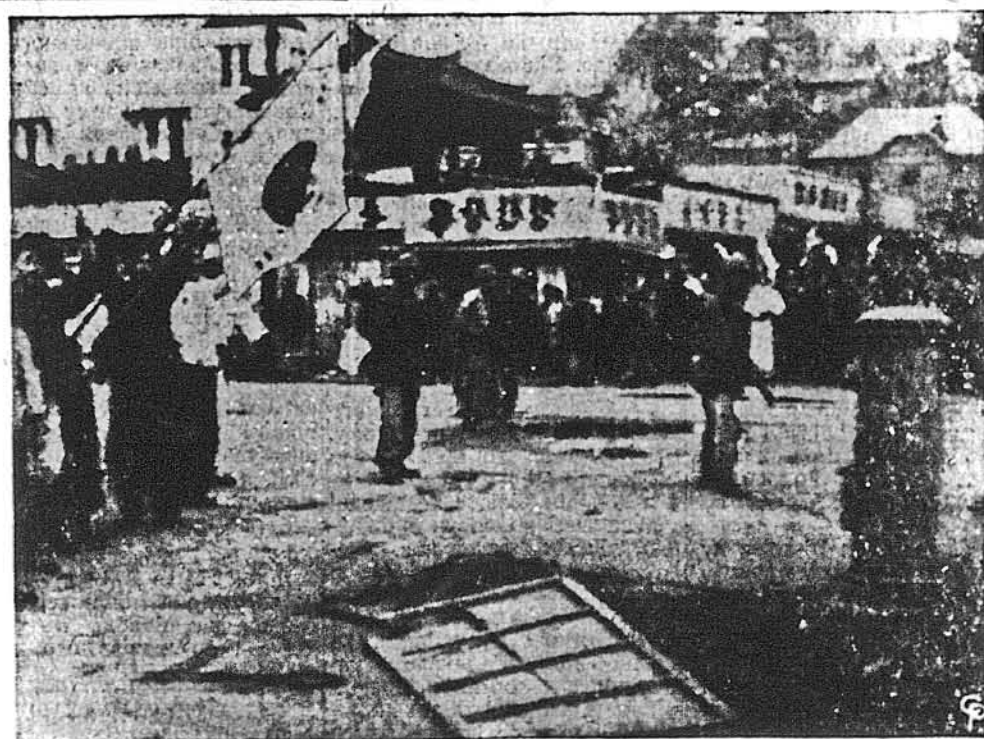
Сунчон, Північна Корея, 23 жовтня. — Минулої п'ятниці північно-кореїські більшовицькі розстріляли щонайменше 68 полонених американських воїнів коло залізничного тунелю недалеко від Сунчон. Комуністичні сторожі впровадили американців меншими відділами з потягу в поле, пов'язали разом та висікли кулеметами. Всіх воїнів було 89. З них 66 були вбиті на місці, двох вмерло від ран продовж ночі після тої масакри, а 21 важко поранених знайшли наступуючі американські війська на другий день і вони оповіли про цей черговий жахливий злочин народоубивства, що своєю жорстокістю нагадує подібні більшовицькі масакри невинного українського населення під час відступу перед німцями з України. Деяким з полонених пощастило втекти з потягу, ще заки комуністи почали випрошувати їх на смерть. Воїни, розстріляні і недотріпані, були до краю виснажені. Їх авесчасом тортували і морили голодом. Існують опрадані побоювання за долю інших полонених. Їх ще збільшує факт, що згідно з повідомленням головної квартири ген. Мерктура, досі звільнено тільки 136 полонених американців, отже багато менше, ніж уже знайдено змасакрованих.

СОВЄТСЬКІ МІНИ НА КОРЕЙ- СЬКИХ ВОДАХ

Бонсан, Корея, 23 жовтня. — Адмірал Ален Е. Смит, командант конвойної американської флотії в Кореї, заявив вчора кореспондентам, що корейські води біля комуністичного порту Бонсан були забложені мінами совєтського виробу і самими совєтськими спеціалістами, або щонайменше під їх наглядом та за їхніми вказівками. П'ять альянтських вилочувачів мін наїхали на ці міни і були ними затоплені. Адмірал ствердив, що в техніці закладання мін Совєти мають і знають все те, що знають американці та що знали німці під час останньої війни. Інший офіцер американської флотії доповнив заяву адмірала Смита твердженням, що тільки в районі порту Бонсан було забложених дві до три тисячі совєтських мін, та що американці мають "повно доказів, що міни були забложені совєтськими спеціалістами або під їх наглядом".

В СВІТІ

● В Стокгольмі успішно закінчилися британсько-шведські переговори в справі нового торговельного договору між обома країнами.
● Ген. Франко, шеф еспанського уряду, приїхав на Канарійські острови, де він був 14 років тому першим своїм виїздом до Іспанії, щоб перервати командування фланкістичних сил в громадянській війні.
● Французька публічна опінія починає недовіжно переключатися в користь включення Німеччини в західно-європейську оборону.
● Останні виступи Індіанського прем'єра Неру в користь угодовства зі Совєтським комунізмом в дипломатичних колах як бажання здобути собі популярність серед азійських народів.

КОЛИШНІЯ КОМУНІСТИЧНА СТОЛИЦЯ КОРЕЇ ВІТАЄ ВИЗВОЛЬНИКІВ. Населення Пйонг-янг, ігноруючи шляхом групи двох комуністичних воїнів, вбитих в бою за місто, ентузіастично вітає альянтських визвольників прапорами та корейськими, американськими і британськими прапорами.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPIJATA:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік — \$10.00	One year — \$10.00
На пів року — \$5.25	Six months — \$5.25
На три місяці — \$2.75	Three months — \$2.75

В Джерзі Сіті і закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
На рік — \$12.00	One year — \$12.00
На пів року — \$6.50	Six months — \$6.50
На три місяці — \$3.50	Three months — \$3.50

Число з понеділка (з англійською частинкою):	Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):
На рік — \$3.00	One year — \$3.00
На пів року — \$2.00	Six months — \$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕСТОРОГА ГУБЕРА

Бувши президент, Герберт Гувер, знов заговорив про мир і комуністично-совєтську загрозу та закликав світ, а зокрема Європу, до "спільної оборони". Як він оцінює теперішню бхоту Європи до оборони, видно найкраще з такого його запиту: "Чи ж Карло Маркс усе цілковито спаралізував бажання націй бути незалежними?"

Гувер належить до тих американських державних мужів, що донині не можуть забути, як це могло статись, що Злучені Держави визнали за Ф. Д. Рузвельта в 1933 році СССР, хоч до цього часу чотирьох американських президентів і п'ять секретарів стейту, як демократи, так і республіканці, відмовлялись "ввести комуністичних репрезентантів в цей Американський дім вільних людей". Пригадав він це теж і у своїй радіовій промові з минулого четверга, при чому звернув ще увагу на наслідки американської угодовості відносно Совєтів, а зокрема на воєнний альянс з Сталіном, що допоміг поширити комунізм по цілому світі, як це можна було передбачити і як дехто з американців передбачав. Договори з Совєтами, казав Гувер, були нічим іншим, як тільки поминенням принципів Атлантийського Чартеру та людської свободи. Гувер через пригадав і зачитував Леніна, що "як довго існують капіталізм та соціалізм, не можна жити в мирі" та що остаточно один або другий переможе і "заспівають вічну пам'ять або соціалістичний республіцизм, або світовому капіталізму". Він згадав і за зломаних Совєтами 36 договорів з різними державами та за совєтських 45 втегунів в Об'єднаних Націях. Повторив це все Гувер на те, щоб показати не-комуністичному світові, що йому треба ще в цій останній хвилині організуватись і створити силу, якщо хоче себе врятувати. В першу чергу це відноситься до Європи, до тих вільних держав, що ще не стали совєтськими сателітами. До них він апелює, щоб почали збортитися поки ще час, а не покладались тільки на допомогу з Америки, бо вона, навіть якщо хотіла, не зможе оборонити Азії й Європи.

Пересторога Гувера дуже важлива. Бувши президент знає добре свою країну та її настрої, а тим самим знає, що може статись, коли ввесь тягар оборони перед совєтською агресією спадатиме на Злучені Держави. Він цілком слушно каже Західній Європі, що якщо вона хоче себе боронити перед Москвою, то мусить таку оборону у більшості сама створити і то скоро. Інакше готово статись таке, що Злучені Держави будуть покладались тільки на Велику Британію й з нею оборонят Атлантик, а на Тихому океані зроблять те саме з Японією.

В тих словах Гувера міститься багато правди. Він твердить, що американський нарід не вишле навіть і тих 10 дивізій до Німеччини, які рішення уже тепер вислати, коли виявиться, що того самого не робить Західна Європа, бо інакше це означало б висилання американських хлопців большевикам на зарізу.

Як далеко й глибоко глядить Гувер на ці справи, видно ще й з того, що він знов піддає, щоб Об'єднані Нації позбулись Совєтів, які є тільки перешкодою, та щоб Північний Атлантийський Альянс переміняти у світовий союз, який зібрав би всі мілітарні та економічні сили для припинення совєтської агресії.

Гувер вірить, що таким чином оминево війну. Але якої іншої віри можна надіятись від квейкра, який не хоче й думати про війну. Проте, він краще інших підготував вільний світ і на випадок війни.

ПУБЛИЧНА МОРАЛЬ

Американські вибори є завжди доброю нагодою до моральної чистки в уряді й партіях. Те, що не раз пильно закривається перед очима загально, виходить на яв в часі виборчих кампаній, коли є конкуренція боротьба між кандидатами різних партій, чи навіть у рядях одної партії. Так треба розуміти теж і виявлення листа, якого написав Джозеф Р. Генлі, заступник губернатора шойорського стейту, до конгресмена В. Кінгсленда Мейсі, з доріканням на свого "боса", губернатора Тому Е. Дьюї, за те, що він його спонукав відкликати свою кандидатуру на губернатора і заставив кандидувати на сенатора, прибуваючи йому високе становище на випадок, коли б перепав у виборах. Це становище — як виясняють — мало б дати йому змогу сплатити довги, які Генлі зятягнув головню тому, що будучи президентом банку, який збанкрутував, перебрав на себе особистий обов'язок сплатити вкладки тим, що через банкрутство втратили.

Сталося це між "республіканцями", а зв'язано воно тісно з ривалізацією кандидатів на губернаторські та сенаторські становища. Кінгсленд Мейсі не є в дуже добрих відносинах з Дьюї і тут властива причина, чому лист Генлі до Мейсі вийшов на денне світло. Конкуренційна Демократична партія має тепер матеріал для агітації за своїми кандидатами, хоч Дьюї й Генлі складають спільно раз-у-раз різні заяви, що тут нема ніякого "чистого діла" та що давніше демократи сплатували подібні довги за Ф. Д. Рузвельта і т. п. Ті, що не підходять до цього випадку з партійного становища, підносять за зв'язи ширшого значення. Вони не добувають в поступування Дьюї нічого такого, чого б не практиковано в американській політичній житті. Проте звертають увагу, що американське публічне життя сьогодні під світовою контролею, бо ж ведеться боротьба між американським способом життя і демократією.

Обі краєві партії перелічують у своїх обіцянках, яких вони не всіли описали дотримати і в крайній необхідності звертаються до президента за рятунком. Так затрачується почуття відповідальності у цього громадянства за долю країни і передається його самому уряду.

Як рятують на це — кажуть науковці — мусить прийти самодисципліна партій. Треба в першу чергу кожній партії пізнати свої власні недомогання і їх наслідки, а шойно потім критикувати своїх противників. Тоді покращає наше політичне життя.

Обі краєві партії перелічують у своїх обіцянках, яких вони не всіли описали дотримати і в крайній необхідності звертаються до президента за рятунком. Так затрачується почуття відповідальності у цього громадянства за долю країни і передається його самому уряду.

Громадські справи на громадське форум!

В "Свободі" з 10-го жовтня ц. р. появилася знаменна редакційна стаття під наголовком: "Пора на розмах". І справді в усіх ділянках нашої життя на терені ЗДА пора на розмах. Виклик цей не є відірваний "від часу й простору". Він витікає не лише з потреб, але й з умови, що в них ми саме тепер опинилися. Об'єктивні умови для такого розвитку і в нас самих і поза нами пригожі. Українство переможемо перетривало різні наступи на нього на терені Америки, здобуло й закріпило випадові позиції й сьогодні поширеним фронтом може йти вперед. Велика частина передових людей американської суспільності знає, "чи ми сини, яких батьків", чого ми хочемо й яка наша цінність у спільній боротьбі. Тільки де-

диктує влада, там цього не добувають і не дочують. В загадній статті "Свободи" наголошено, що перші наші перемоги, перші положення цеглини були ділом "маленької горстки". Не зважаючи на те, вони породили тривалі успіхи, бо були побудовані на річкових потребах мільйонів маси наших людей у Америці. Зате розміри сьогоднішньої роботи вимагають не горстки, а вимагають маси. Великої кількості провідних діячів на всіх позомах життя і активної співучасті народного масиву в громадській роботі.

Для зрушення того роду роботи треба більше зусиль, більше заходів, але вона забезпечує незрівняно більші результати. Впрочім без цього взагалі тяжко чогось-небудь добитися. Візьмим для прикла-

ду УКК і його збірку акцію на національний фонд. Мабуть перший раз в історії американських українців центральної установи, якою є УКК, закінчила основну фінансову базу виключно збірки, а виводила вищу форму: національний фонд. Як на число українців у ЗДА прийнята цифра була радше малою. Але все таки був це дальший крок вперед, який давав змогу до деякої міри планово розложити тягар, передбачити висоту приходів і устійнити видатки. Після дев'ятих місяців збирання виявляються величезні недотримання. Кожного турбують причини цього.

Першою й найголовнішою причиною напевно є недостатність пропагандивної акції докрити цього податку. Ця недостатність виявляється в різних площинах. Насамперед в браку загального усвідомлення, на які цілі має йти зложення грошей. Кожний громадянин багато шорі скорше дасть свій грош, коли він знає конкретні цілі. Коли він матиме перед очима установи, чи ті конкретні завдання, які він зміцнює своєю лепетом. Коли б Наукове Товариство ім. Шевченка проголосило збірку для "розгорнення культурної роботи на терені ЗДА", то ця збірка не мала б такого успіху, як мала б, наприклад, збірка на придбання Дому української культури. Конкретна ціль буде найкращим пропагандивним засобом.

З такими конкретними цілями треба зацікавляти громадянство всіма засобами. Але й запитано, скільки пресових конференцій за той час — десять місяців збирання національного фонду — зробили відповідні чинники УКК, щоб через пресу тримати громадянство в курсі справ? Замало сухих закликів десь у куточку тої, чи іншої газети. Треба широкорозгорнуто, а планово пресовою кампанією. А крім цього треба живим словом на нарадах, зустрічах з громадянством, вічах, влаштуваннях спеціально для цієї справи, вести широку освітню роботу. Люди мусять мати перед очима і стан і ріст недомогання збірки. Їх треба познайомити не лише з фактом успіху, чи неспіху, але теж з їхніми причинами. Знаючи деталі справи, вони зживаються з нею, засвоюють її собі, а дискутуючи й аналізуючи її, вони прямо втягаються в активну співпрацю. В цей спосіб можна змобілізувати ширші кола для введення акції. Якщо ж ця акція спиратиметься на кілька працішних інституцій і вузельському крузі їх співробітників, тоді годі сподіватися більших успіхів.

При цьому саме таке порушування справи на громадському форумі дає ще дальші позитивні висліді. Ніколи не обходиться на ширших громадських зустрічах без того, щоб активніші не подали якось цінної поради, проекту, плану. Досвід вказує, що не одному можна навчитися в безпосередніх зустрічах з т. зв. масою. В громадській гущі завжди є люди, що знають умовини, знають, чим живе їхнє середовище, вміють помічати й знаходити заходи для досягнення наміченої цілі. Чому їх, їхньої думки, ініціативи, співпраці не використати?

В нас вкоринився звичайний від крику, стомлений і побитий, поїхав, після чого життя потекло своїм руслом.

На 14-й день дідок, простудившись біля відчиненого віконечка, захворів і виводив помер правдивою смертю. Спочатку ніхто цьому не повірив, але викликаний лікар заспокоїв усіх, сказавши, що на цей раз ніхто не одурений.

Тут вже вибухла найповніша паніка і безладдя між мешканцями комуністичної квартири. Багато мешканців, замкнувши свої квартири, тимчасово виїхали, хто куди. Дружина, тобто, простіше сказати, дочка його папи, лякаючи заходить до бора, знову виїхала в Сестрорецьк з дитиною і наскрізь переляканою нянькою. Чоловік, цей голова сім'ї, влаштувався в будинку відпочинку.

Дідок був залишений на волю долі.

Дідок лежав у кімнаті до того часу, доки міліціонер, приїхавши на підводі, не склав діда і не відвіз його, куди треба.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ДУХ СЕНКЕВИЧА

Часопис останніх днів принесли дві вістки: в одній з них говорилось про підготовку фільму "Кво вадіс?" — в другій про виступ ген. Андерса в справі "польськості" Львова й Вілны.

На перший погляд, ці дві вістки не мають ніякого зв'язку. Але воно не так. Бо одну й другу зв'язує в цілість дух того самого інспіатора — Сенкевича.

Автор історичних повістей, Генрих Сенкевич, жив серед подібної дійсності, в якій тепер живе його земляк і пильний ученик — генерал Владислав Андерс. За гріх проти дещої Божої заповіді ("не помагай ніякого добра, що є ближнього твого") й за інші гріхи — сучасна Сенкевичів Польща лежала в гробі.

В хвилинах найважчого доведення польського народу, християнин Сенкевич удається до того, що сам із мертвих воскрес і може мертвим дати в оскресіння. Та лановий письменник збирає матеріяли з мучеництва перших християн, пише на ту тему славістичний твір і називає його словами, якими розторошений духово апостол Петро, втіваючи з Риму, питає об'явленого Христа: "Кво вадіс (Доміне)? — Куди йдеш (Господи)?"

Коли б Сенкевич був написав ще другий твір: "Кво вадіс, Полонія?" (Куди йдеш, Польщо?) і наупити своїх заблудлих земляків, життєвий шлях християнського автора був би сповнений без замиту. В такому випадку, пізнавши історію польського, українського, білоруського, литовського й інших сусідніх народів — замість долиною сліз, крові й нещастя — могла поплисти руслом згідливого, щасливого співжиття.

Та писати такий твір польський письменник, на жаль, ніколи й не збирався. Натомість написав інший. В своїй трилогії "Огнем і мечем", "Потоп", та "Пан Володзімовський" Сенкевич своїм зусиллям мав замаршрутувати, що "досе" маршрут німців з... Гітлерового "Майн Кампф"-у: панів на "дикий" український схід (нагаєм, вогнем, чи мечем) панувати над тамошніми "унтерменшами" (людьми нижчої вартості). Як ідеал політичної мудрости для майбутніх панів України, Сенкевич створив образ пана Заглоби. "Його життя дива само, що й у Сенкевича (інакше й бути не може): Божові свічка — а чортів огарок!.. Мілітарний польський "іберменш" (надлюдина) зображений в особі сутулуватого "пана Володзімовського", що десятком козаків у бою рубав — наче б "попички" і в...

На лектурі такої "націоналістичної" трилогії, що будувала, організувала, чи інші роковини, тощо урочистими обходами. При цих нагодах мимомходом падають завваги про буденні потреби. На ці обходи приходять маси людей. Чому їх маси не притягнути на річечу, буденне обговорення тої чи другої справи? А то в громадянстві закоринюється мимовільний погляд, що та, чи друга збірка, або взагалі яка-небудь акція є справою "виділу", або "урядників". Хай ті собі морочать голови, "іх на те вибирали". І той виділ, або ті урядники, "вилазять зі шкере", а потрібних успіхів немає.

Для зяскравішої й нагляднішої ілюстрації своїх думок ми взяли приклад з УКК і його збірки національного фонду. Але це не в меншій мірі відноситься до всіх починів і форм громадської роботи. Це є ніщо інше, як докінцеве й практичне розв'язання думки статті "Пора на розмах" про вагу роботи на місяці, яка не може обмежитись активністю "виділів", а мусить збудити й притягнути активність широких громадських кол.

Ті речі треба мати на увазі, коли починаємо говорити про розмах. Розмах потрібний, розмах конечний. Без розмаху ми не лише не здобудемо великих успіхів, але навіть не втримаємося на зацікавленій позиції. Але цей розмах не сміє залишитись гарною концепцією, що живе в чотирьох стінах канцелярії, між паперами і в стражданий уяві "урядників". Цей розмах мусить сповнитись почування громадянства, він мусить стати його потребою, його патосом і його ділом.

Я. Гайнас

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Читайте українські книжки і газети. Бо часе читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

М. І. Зошенко

Неспокійний Дідусь

2

(Закінчення)

Але кербуд рішуче заявив:

— Це, — говорить, — може викликати нездорове замішання між мешканцями, які ще лишилися жити, і, головне, — невинення квартирної плати, яка і без того затримувється.

Тоді залунали крики і погрози на адресу власника діда, що закрився в своїй кімнаті і палив тепер різні дідусеві поспівки та залишену ним нічогаварту власність. Вирішено було силою відчинити двері і перепти що споруду в кімнату. Почали кричати і совати стодом, після чого покійник тихенько зітхнув і почав ворухитись. Після невеликої паніки і замішання, мешканці освоїлися з новою ситуацією. Вони почали грюкати в двері і кричати, що дідок ожив і прохачється в кімнату. Одначе, той,

що замкнувся, довгий час не відповідав і лише через годину сказав:

— Киньте ваші арабські штучки. Знаю, ви так хочете на-дурничку зловити.

По довгих переговорах, власник діда попросив, щоб той останній подав свій голос. Дідок, не маючи великої фантазії, сказав тоненьким голосом:

— Хо-хо...

Цей поданий голос також не був признаний за дійсний. Нарешті той з-за дверей почав дивитись крізь залкову дірочку, перед тим попросивши поставити діда напрооти. Поставленого діда він довгий час не хотів признати за живого, заявляючи, що мешканці нарочисто рухають його руки і ноги.

Дідок, виведений з себе, почав бешкетувати і безпросвітно лаятись, як було і при житті, після чого двері відчинилися, і дідок був урочисто доставлений в кімнату. Посварившись з своїм родичем, на тему про те, і оне, оживший дідок раптом помітив, що власність його зникла і частково тліє в пічці. І немає розкладушки, на якій він тільки що помер.

Тоді дідок по власній ініціативі, зі всім нахабством, характерним для цього віку, ліг на загальне ліжко і звелів подати йому їсти. Він почав їсти і пити молоко, кажучи, що він не подивився, що це його родичі, а подасть на них в суд за розкрадання власності.

Недовзі прибула з Сестрорецька його дружина, тобто дочка цього померлого папи. Лунали крики радості і перелічки. Молода дитина, яка не виникала в тонкості біології, доволі терпимо віднеслася до воскресіння.

Зате нянька, ця 16-літня дурійка, знову почала проявляти ознаки небажання служити в цій сім'ї, в якій, дивись, то вмирають, то воскресають люди.

На 9-й день раптом приїхала біла колісниця з кладовища, запряжена в одного гарного коня з наочниками. Чоловік, цей голова сім'ї, дивився саме у вікно і перший побачив її прибуття. Він говорить: "Ось, папаша, нарешті й вас прийняли коні".

Дідок почав плюватися і говорити, що він більше нікуди не поїде. Він відкрив віконечко і почав плювати на вулицю, кричучи слабим голосом, щоб кучер хутчіше їхав геть і не мозолить тут очі живим людям.

Кучер у білому спортуку і жовтому циліндрі, не дочекавшись винесення тіла, піднявся нагору і почав грубо лаятись, вимагаючи, щоб йому, нарешті дали те, що він приїхав, і не примушували його чекати на сирій вулиці.

Він говорить: "Я не розумію низького рівня мешканців цього дому. Всім відомо, що коні гостро дефіцитні. Ні, — говорить, — я в цей дім більше не їдзю!"

Мешканці водночас з ожившим ділком виштовхали кучера з кімнати і той полетів зі сходав, разом з сюбуктом і циліндром. Кучер довго не хотів від'їздити від дому, вимагаючи, щоб йому в крайньому разі підписали хоч якесь посвідчення. Оживший дідок плювався у віконечко і погрожував кулаком кучерові, з котрим у них зав'язалася гостра перепалка. Нарешті кучер, захри-

Перший Собор Української Православної Церкви в З.Д.А.

(Надіслано).

1. Перший Церковний Собор, що відбувся в день Покрови Пресвятої Богородиці, 14 жовтня 1950 року в місті Нью-Йорку в Українській Православній Свято-Володимирській Церкві 334-336 схід, 14 вул., в годині 1-шій по полудні, під благовіст церковних дзвонів і співу благальної молитви До Твоєї Ласки Припадаємо Богородице Діво... — прийняв і підписав Акт злуки (до того дня і часу окремо існували Українських Православних Церков під юрисдикціями архієпископів Іоанна і Мстислава) — в одну Українську Православну Церкву в Злучених Державах Америки.

2. Об'єднана Українська Православна Церква в Злучених Державах Америки, згідно підписаного Акту і прийнятого статуту, піднесена до стану митрополії.

3. З волі Першого Церковного Собору і Собору Єпископів архієпископ Іоанн прийняв сан митрополита Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки.

Митрополитський білий клобок з хрестом піднесений митрополитом Іоанном 15 жовтня Владикою Мстиславом після Божественної Літургії.

4. З волі Першого Церковного Собору архієпископ Мстислав обраний заступником митрополита і канцлером Консисторії Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки.

5. З волі Першого Церковного Собору і Собору Єпископів, архієпископ Геннадій, прийнятий до складу єпископату Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки.

6. Архієпископ Богдан (Шпилька), єпископ помічник Греської Архидієцезії в Північній і Південній Америці, в супроводі духовенства прибув на Перший Церковний Собор і під спів архиєрейського Дослужно є прослудував до президентського столу, вітаний митрополитом Іоанном і як почесний гість зняв місце за президентським столом праворуч архієпископа Геннадія, уділюючи Соборові (членам і гостям) під трактатний спів „Іс-полла е ті деспота“ — три-кратного архаїстського благословення.

7. Почесним головою Церковного Собору повстанням з місць членів Першого Собору, обрано Владику Іоанна.

8. Діючим головою Першого Церковного Собору повстанням з місць членів Першого Собору — обрано Владику Мстислава.

9. Собор Єпископів Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки митрополит Іоанн, голова Собору; архієпископ Мстислав, єпископ-канцлер; архієпископ Геннадій, член Собору Єпископів.

10. Церковна Рада Митрополії одноголосно без дискусії Першим Церковним Собором обрана в складі: прот. о. Михайло Запаринко, голова Церковної Ради; прот. о. Андрій Іванюшин і Олександр Паладій, заступники голови; проф. Василь Завітневич, секретар; прот. о. Федір Форостій, заст. секретаря.

Члени Церковної Ради:

Митрофорний протоєрей о. Лев Веселовський, протоєрей: о. Іван Гундяк, о. Дмитро Лещинський, о. Андрій Бек, о. Григорій Пиплюк, о. Володимир Буката, о. Омелян Мицик, Василь Рипушинський, Іван Кольський, полк. Микола Рибачук, д-р Степан Савчук, Григорій Волянський, Йосип Урбан, Антін Грицак, Йосип Кирилей-за. Заступники: митрофорний протоєрей о. Федір Білецький, о. Михайло Кашуба, Федір Сорока, проф. Олександр Колісник.

Контрольна Комісія:

Прот. о. Василь Дяків, прот. о. Іван Данилевич, о. Андрій Двораківський, інженер Сер-

Про тих, що „колись називалися українцями“

Свого часу ми подавали за „Українськими Вістями“ повідомлення про злочинну реакцію Київської радіовислани на передачу „Голосом Америки“ повідомлення про з'їзд ДОБРУС-у в Нью-Йорку. Ця сама лайка появилася тепер у фейлетоні „Радянської України“ п. з. „Балаган в Нью-Йорку“. За лондонською „Українською Думкою“ наводимо — так сказати б — найсоковитіший уривок з тої лайки. Там пишеться: „Що ж за українці збиралися в Нью-Йорку?“ — питає фейлетоніст і дає таку відповідь: „Це нікчемна купка націоналістичних відщепенців, викинутих пародом з української землі, людей без батьківщини, які давно втратили право називати себе українцями. Міжнародні, справді космополітичні шпигуни, воїни, диверсанти, вони зараз за шматок гнилої ковбаси вірно служать американським імперіалістам. Виступаючи, вони час від часу вва-

гають Шевченка, Миколу Андрушак, Миколу Сікула.

Церковний Суд:

Митрофорний прот. о. Володимир Касків, прот. о. Петро Білонь, прот. о. Лев Кушнір, Іван Павлишин, проф. Михайло Ветухів, Петро Тибор.

Консисторія:

Голова архієп. Мстислав; заст. голови митроф. прот. о. Лев Веселовський; секретар прот. о. Дмитро Лещинський; заст. секр. Іван Кольський; пресовий референт прот. о. Іван Гундяк; скарбник прот. о. Андрій Бек. Член Консисторії Григорій Волянський.

11. Собор: Об'єднання Української Православної Церкви доручив Церковній Раді Митрополії докласти всіх заходів до скликання Всесвітнього Церковного Собору всіх частин Української Православної Церкви поза залізничною стіною совєтів існуючих.

штовбуть в якомусь кублі свої збіговиська, де скигати і виють, мов собаки на місяці, на великий Радянський Союз. Ефект від зусиль згаїт і сідраєдних — всіх отих дощових, огінєв, меланків то що — виходить явно протилежний... Учасниками цього балагану в Нью-Йорку були наймерзешніші покидьки, набрані американськими властями з числа т. зв. переміщених. Це — воєнні злочинці, всякого роду націоналістичні шкідники, шпигуни, диверсанти і звичайні кримінальники — рецидивісти. Один за одним виходили до трибуни „потерпілі“... Облудно скаржилися на радянську владу за те, що вона суворо переслідувала їх „діяльність“, відправляла цих вирождів туди, де їм бути належить... Цей рідкісний парад тюремних кайнів, що прилюдно хвалилися своїми злочинами проти батьківщини, справді міг відбуватися тільки в тюрмівській Америці... Що ж — він цілком достатньо характеризує собою заокеанських палів війни і „політичну армію“, на яку вони спираються... Але збанкрутілих агресорів не вичищать і не допоможуть їм підібрати на купі сміття нікчемні запроданці, що колись називалися українцями...

Такий відгук мало в совєтській пропаганді українське патріотичне зібрання в Нью-Йорку, такий відгук мала одна передача українською мовою, яка вилазилася з системи переказів російських передач „Голосу Америки“. Добре було б, щоб зі змістом фейлетону познайомилися керівники „Голосу Америки“ — додає від себе „Українська Думка“.

● 21.01 лікарів, дентистів і ветеринарів зареєструвалося до військовій службі упродовж останнього тижня. Директор поборової служби каже, що рестрація, виявила надсподіваний аспект.

● На п'ять років ув'язнення і викликання з армії засудили французький суд в Тулузі двоє комуністичних морських, що намагалися деморалізувати інших воїнів.

З'їзд жіночих організацій

В дні 30-го вересня і 1-го жовтня відбувся Установчий З'їзд Об'єднання Жіночих Організацій. Його відкрила голова Ініціативного Комітету та Головної Управи Золотого Хреста, Стефанія Галич, стверджуючи, що вже не перший раз відкриває такий з'їзд, бо за час вісімнадцятилітнього існування Золотого Хреста відбулося вже 7 з'їздів. Але сьогоднішній з'їзд ми називаємо Установчим З'їздом, бо тепер часи змінилися і вимагають широкого фронту жіночої роботи. Тому в цьому з'їзді, крім Головної Управи Самостійного Золотого Хреста та її відділів, беруть участь і інші жіночі організації, що відтепер приступають до роботи спільно, під спільною назвою, що її має одобрити цей з'їзд: — Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки. Очолювана Людмилою Івченко президія з'їзду покинула до вітат за працю Ініціативного Комітету п. н. Ст. Галич, якою головою того Комітету. У своїм звіті Ст. Галич з'ясувала, що 12-го березня 1940 р. вона скликала збори жіночих організацій міста Нью-Йорку і околиць, на яких планувала закріплення жіноцтва навколо якоїсь спільної роботи. В ширшій дискусії вирінула думка від самого жіноцтва, що для сталого зв'язку і планової праці треба створити центральну організацію, де також і запропоновано назву: „Об'єднання Українських Жінок“.

Тоді вибрано Ініціативний Комітет, що за сім місяців праці, увійшов у зв'язки з жіночими організаціями, приготував статут для організації, та скликав сьогоднішній з'їзд. В міжчасі, для започаткування сталої праці жіноцтва, приготували пікнік „День Жінок“, який підтримали сотки громадянства, а матеріально передали \$400 до Конгресового Комітету.

По вислуханні звітів і привітні телеграм, та по відчитанні телеграм і привітні від жіночих товариств, з'їзд заслухав реферат Л. Івченко: „Нові методи роботи українських жіночих організацій Амери-

ки“. Прелегентка проаналізувала різні категорії жіноцтва, що тепер мають розпочати спільну працю: а саме стару еміграцію, що віддано і жертвенно працювала в Америці для Рідного Краю, постійно підтримуючи його матеріально та нові емігранти, що, перейшовши страхіття війни, опинилися в нових умовах, хочуть і далі продовжувати працю, і не перетворитися на додток машини, лише далі зберігати своє громадянське і індивідуальне Я. Так змінився внутрішній склад жіноцтва в Америці. Але змінилися і зовнішні обставини. Старий Край, для якого так віддано жіноцтво збирало допомогу, опинився за залізною заслоною. Україна виростає на проблему світового значення, і з'ясовувати її справу, ширити знання про неї серед своїх та чужих, тепер стає пекучою потребою дня. Якщо раніше важили гроші, то тепер вага переноситься на людей, на склад, знання і активність жіноцтва. Все це і викликає потребу переглянути форми роботи і шукати нових шляхів. Особливо важна проблема молоді, — але на цьому з'їзді молоді, і тут уродженці і ново прибула сама, скаже про себе.

Другий реферат був: „Праця молоді в Америці в минулому і на майбутнє“ А. Задорожної. Молодь йшла разом з матерями до засідань жіночих товариств, там довідувалася про страждання України і навчалася любити Україну та починали працювати для неї. Пізніше праця троху занепадала, бо воєнний час багато відібрав охоту в молоді. Тепер треба знову заохотити та зацікавити молоді. Найкраще через вишивки і народне мистецтво. Також дуже важне, видавати багато книжок в англійській мові про Україну та її проблему. Частіше робити концерти, вистави, літературні вечори. Над цим рефератом довго дискутовано.

Другого дня в неділю 1-го жовтня 1950 р., прочитано телеграми та вислухано привітні товариств. Описав реферат д-р Катерини Кохно: „Ново-

прибула молодь на американських землях“. Прелегентка розповіла про участь української молоді у визвольних змаганнях від 17-го року до сьогодні, при чому підкреслила велику участь в тій боротьбі — наших дівчат. Далі спинилася на тяжкому психічному переломі новоприбулої молоді в перші часи в Америці і потребу підтримки їм з боку старшого покоління. Особливо такої підтримки потребують молоді дівчата, які можуть піддатися спокусам великого міста. Наші жінки та матері, що так підтримали українську молоді на еміграції, що багатьох рятували від голоду і дали змогу продовжувати науку, повинні і тепер заохочувати та підтримати їх у Новому Світі. Зворушливими словами прелегентка описала переживання молоді у визвольних змаганнях та закінчила висловом надії, що ці всі жертви і терпіння дадуть свій плід і приведуть нас до великої мети.

Описав заслухано реферат Ст. Галич, „Про повстання жіночих організацій в Америці“. Перші форми жіночих організацій започаткували сестринства приблизно 60 літ тому при церквах. Далі повстали жіночі відділи при центральних Запозомових товариствах, відтак місцеві бенефітові товариства, що не були зв'язані з ніякими організаціями, а описав, 25 літ тому, засновано Союз Українок Америки. В 1932 році повстає друга центральна організація Української Червоної Хреста. Якраз в тому часі на рідних землях велася широко закроена визвольна акція, а відгуки цієї боротьби викликали в Америці великий підйом серед жіноцтва та охоту допомогти матеріально борцям за волю України. По році існування У. Ч. Х. зорганізовано кілька нових відділів, які проявляли великі організаційні та матеріальні успіхи. В 1933 році представники ОУН перебували тоді в Америці, вплинули на Управу Червоного Хреста, щоб їхня праця йшла спільно з організацією ОДВУ.

В 1937 році змінило назву з Укр. Червоного Хреста на Зо-

(Докладніше на стор. 4-718)

Вже появилася довго-очікувана ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА

ЯКУ ВИДАВ СВОЇМ ЗАХОДОМ І КОШТОМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В ВІННІПЕГУ. КНИГА МАЄ 864 СТОРІН ДРУКУ, ОКОЛО 300 РІЗНИХ ЗНИМОК, ДРУКОВАНА НА ПРЕКРАСНОМУ СИЛЬНОМУ ПАПЕРІ І ОПРАВЛЕНА В СИЛЬНУ ПОЛОТНЯНУ ОПРАВУ З ЗОЛОТИМИ ВИТИСКАМИ.

Книга містить незрівняної вартості матеріали з життя-буття українців від початку їх приїзду, як імігрантів до Канади. Поділена на вісім розділів, а кожний розділ говорить про інші справи, що для кожного будуть дуже цікавими. Ця книга повинна бути в кожного українця в хаті, бо це історія нашого життя-буття тут, в новій вітчизні Канаді.

Ось, що говорять визначніші люди про ПРОПАМ'ЯТНУ КНИГУ:

П. ВОПЦЕНКО: управитель Українського Голосу:

На видання такої книги з таким матеріалом може дозволити собі тільки держава.

Проф. Я. РУДНИЦЬКИЙ:

Українському Народному Домові належить велике призначення за видання таких важких матеріалів, які є всестороннім джерелом інформації про культурний рух наших переселенців.

Проф. Л. БІЛЕЦЬКИЙ:

Це дійсно цінний матеріал, що його відверто можна назвати Літописом.

Суддя: Я. АРСЕНІЧ:

Про Пропам'ятну Книгу, яку видав Український Народний Дім, можна відверто сказати, що це неоціненний скарб до історії українського життя в Канаді.

Замовляйте ПРОПАМ'ЯТНУ КНИГУ зараз, бо наклад невеликий, а шкода буде велика, коли ви не будете мати тої книги в своїй бібліотеці.

Ціна тої Книги \$8.50

ДЛЯ КНИГАРЕНЬ ЗВИЧАЙНИЙ ОПУСТ
ЗАМОВЛЕННЯ РАЗОМ З ГРІШМИ ПОСИЛАЙТЕ НА ТАКУ АДРЕСУ:

До Українського Народного Дому:

UKRAINIAN NATIONAL HOME
582 Burrows Ave. Winnipeg, Man.

До Книгарні В. Казанівського:

UKRAINIAN BAZAAR
832 Main St. Winnipeg, Man.

З'їзд жіночих організацій

(Докінчення з 3-ї стор.)

лотий Хрест. Жінки, що уважали за потрібне працювати зовсім самостійно від ОДВУ, на своїх з'їздах 1940 р. рішили вести працю як самостійні жіночі організації і цього ж року одержали чартер під назвою Самостійний Золотий Хрест.

Постійні листи та домагання від інших жіночих організацій створили загально жіночу центральною заставою уряд Самостійного Золотого Хреста засягнути інформації та поради у перебуваючій в Америці в 1948 році пані І. Павличковської, та С. Ребет, представниці Жіночого Об'єднання з Європи. Їхня рада була така, щоб скликати ті жіночі організації, що бажали об'єднатися, хай вони самі вирішать цю справу.

Відбуто в цій справі багато засідань, нарад та дискусій. Їх вислідом є сьогоднішній З'їзд. На місці є згадані, що на сьогоднішній з'їзді є присутні основниці, а деякі із перших урядових відділів Золотого Хреста, другої жіночої центральної, що була створена в 1932 р. І хоч ця організація перейшла зміни в назві, то одначе вони видержали в ній до сьогодні.

Треба крові, щоб ратувати життя. Замешкавши в Шیکاго переселенець Василь Понятинський мусить негайно перейти тяжку операцію легень і потребує 12 пачок крові. Просимо добрих людей о поміч і жертву крові для цього хорго. Mercy Hospital, 2526 Columet Ave. Victory 2-4700 — Bank for Blood for Wasyl Poniatskyshyn

ПОШУКУВАННЯ

Пошукує брата МИКОЛУ ВІТОНЯКА, сина Микити і Анни, зі села Дідушківці Мали, пов. Стрий, був в провінції Pommern, місто Franzburgardt, Німеччина. Хто знає яку вістку, просить подати на адресу сестри Марії Вітоняк, за мужика Hals, 5192 Longo St, Detroit 10, Mich. U.S.A. Закордонні часописи проситися о передрук.

ПОШУКУЄТЬСЯ старшої, самітної жінки до ведення дому. Може бути і старше або самітне подружжя. Помешкання на місці. Платня після угоди. Оферти слати: Dr. Theodore Macklin, 326 Clifton Ave, Newark 4, N. J. Tel.: HUmbold 3-8767.

ПОСІДИНОК ЛЕСЮ, з бабкою і дітвеном пошукує В. ДУВІНА. Писати: 7189 W. Grand Avenue Chicago, Ill.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697

Острів і довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. Х-рау. Роздуться шийні лікуємо без операції. Переводимо аналіз крові для супружних дозволів. — Офісний годинник: Щодня від 10 ранку до 6:45 вечір. В неділі від 11 до 1. Попол.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (Kolo 2nd Ave., N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Fluoroscopia, X-ray Electrocardiography, Analysis. Переводимо аналіз крові для супружних дозволів. Офісний годинник: щодня 1-3 і 5-8 р.м. В неділі від 10-2. Попол.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі і застарілі недуги чоловіків і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нерви і міхур, ревматизм; переводить аналіз крові і сечі. Провірка \$3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY.
Kolo 4-тої Елені і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1 сполудня і 4—7. У неділі 11 ранку до 1. Попол.

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ
ТЕРПІЛИХ НА
РЕВМАТИЗМ
І АРТРАТИС

ЦІ НЕДУГИ МОЖНА ТЕПЕР
ВИЛІКУВАТИ

Численні звідомлення показують, що болі, викликані РЕВМАТИЗМОМ, АРТРАТИСМОМ, НАПУХЛИМИ СУТЛОКАМИ, СПІНТИКОЮ І НЕВІВРОТНОМ МОЖУТЬ БУТИ ПРИЧИНЯМИ ПИЛІДНО НОВИХ ЛІСКО КО-НАЛІ (CO-NAL). Тисячі терпілих, які вже були зрозумілими або почувалися жалюгідними, тепер радісно розголошують, що вони вперше зазнали справжньої полегкості. Багато з них кажуть, що їхній біль у став вже після першої дози цієї замінної медицини.

Якщо ви теж терпите від цих болів, подітайте про КО-НАЛ якості. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли вишлете оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 92, Box 762, Peekskill, N. Y. Зв'язати вишлють вам дві три-доларові пачки за \$5, отже за зниклою однією доллара від правильної ціни. Не посилайте грошей — просто заплатіть листомовою при дорученні. Одначе киньте швидко тому, що запаса обмежений.

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Ними є пані А. Середя, ініціаторка, і перша голова М. Близняк, С. Перестук — Галичани, С. Гурин, О. Пельц, А. Литвин. Після реферату відбулася жвава дискусія над назвою організації, вислід якої остаточно сформовано так: По кількох з'їздах складається в основному з представниць Самостійного Золотого Хреста та його відділів, які вирішили продовжати свою 18-літню працю, об'єднано з іншими жіночими організаціями, то й назва організації має бути тепер „Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки”.

З'їзд прийняв такі резолюції. 1) З'їзд ОУЖОА вважає основним завданням українського жіноцтва активну допомогу в боротьбі за свободу і незалежність поневоленої України, і прирікає укр. народодв нести поміч у його визвольній боротьбі.

2) З'їзд клонить голову перед героями і жертвами боротьби за незалежність України, перед легендарною УПА, що в неслухняних умовах комуністичного терору продовжує свою боротьбу.

3) Вся робота організації будуватися на загально громадській площині, та на засадах християнської етики та моралі.

4) З'їзд висловлює повне признание у витривалості і довірливості укр. жіночих товариств в Америці, а зокрема широкій і а тріотично-гуманітарній роботі Золотого Хреста, і закликає все укр. жіноцтво ставати в організовані ряди, за добро і свободу Батьківщини.

5) В дальшій роботі ОУЖОА, як загально громадська організація, дбати, щоб стати масовою організацією, приєднати в свої ряди ще досі незорганізоване українське жіноцтво на терені Америки, без різниці віросповідних приналежностей, а зокрема приєднати молоді кадри жінок, які тут родилися так новоприбулих.

6) ОУЖОА вітає УКК як єдину центральну репрезентацію українців в ЗДА та обіцяє йому повну підтримку в його роботі на користь укр. народу. Звіт реєстраційної комісії вказав, що правних делегатів було всіх разом 29.

Коли з'їзд приступив до виборів, то довгий час затримався над кандидатурою на голову Об'єднання. Представниці Золотого Хреста висунули кандидатуру п. Галичани, яка, однак, заявила, що вважає, що зміни в проводі все впливають корисно для розбудови організації та приречка, що і на далі буде працювати при Жіночій Об'єднанні як референтка Золотого Хреста, та організаторка, але від головодства рішучо відмовилася. Уряд вибрано в такому складі: Л. Івченко, голова; С. Галичани, місце голова та реф. З. Х.; п. Росоловська 2-га м. голова. Секретарки: А. Задорожна і Г. Гермак; касієрка: Е. Юрків; контролерки: А. Се-

ТУРБУЄ ВАС ВАШЕ ВОЛОССЯ?

Лікує перестаріли і струбовані волосся, що вапне волосся заштопає випадати на кінчиків наслідком несприятливої сухості, буде щасливий, коли почуєте радісні вісті, що їх розголошують надійно такі люди, що колись терпіли від випадання волосся на голові. Вони втрутили себе живимим новим препаратом, званого ТРАЙСАН (Trysan). Зв'язати го-лосять, що такі і інші клопоти з волоссям, які постануть наслідком свербачки на голові і малого лише покіналися при правильному уживанні того задовільного препарату.

Не дозволяйте, щоб і стан вашого волосся погіршився, коли не вживаєте ТРАЙСАНА. Тепер масо його в обмеженій кількості і його можна дістати по спеціальній ціні, коли пишете поштою повідомлення до Trysan Co., Box 226, Dept. 201, Peekskill, N. Y. Зв'язати вишлють вам дві три-доларові пачки за \$5, а це з зниклою на \$1 з звичайної ціни (Коли посилається за післяплатою С. O. D. — тоді додається ще за поштовою доставкою).

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

Michael Turansky

Manufacturing Furrier
REPAIRING
REMODELING
STORAGE
115 WEST 30th STREET,
New York 1, N. Y.
LOngacre 5-6670

СВЯТО У.П.А. В НЬО ЙОРКУ

(Докінчення зі стор. 1-шої)

ко на зустріч з ген. Мек Артуром, хоча він мів його закликати до себе до Білого Дому. Говорили про УПА, проф. Вовчук характеризував її словами полеглого і командира: — це понадпартійна збройна сила українського народу, в якій обов'язувала козацька засада: якщо віриш в Бога і вмієш молитися, перехрестися, бери шаблюку і рубай ворога! Оба бекідики підкреслювали, що сила УПА не тільки в зброї, але в ідеї та самій боротьбі. В завіршньому рішальному бою УПА стане кристалізаційним ядром, докруги якого збереться весь нарід, всі поневолені народи і перед якими тоді не встоїться жадна сила ворога. Нарід, що має честь і гордість, не загине. УПА врятувала честь українському народові та стала його гордістю. Пролітає в бою кров Командира це ще більше закріпила. Смерть командира — це страшний удар для українців, але вона скамене усіх, — скаже об'єднати та завершити Велике Діло, за яке він зложив свою голову. Тому не плакати нам, але вірити і об'єднано йти вперед до перемоги. Окликом: „Хай живе УПА!” — закінчив проф. Вовчук свою доповідь, у відповідь на яку прийняли спонтанно відспівали „Не поря”. На місцеву частину програми склалися виступи хор „Трембіта” з Ньюарку під диригентуру п. Добоса, солістки (сопран) Марії Боднар, при фортепіановому акомпані-

реда, П. Погорілець, М. Близняк; радні: П. Івченко, Вус, д-р К. Кохно, С. Гурин, М. Каліна. Пані Л. Івченко закінчила з'їзд подякою за кількість присутніх делегатів та поміч у праці з'їзду і співпрацю у його підготовці та закликала до дальшої роботи. Молитвою та відспіванням національного гімну закінчило з'їзд. Секретарки З'їзду: Галя Гермак, Іза Несвячена.

реда, П. Погорілець, М. Близняк; радні: П. Івченко, Вус, д-р К. Кохно, С. Гурин, М. Каліна. Пані Л. Івченко закінчила з'їзд подякою за кількість присутніх делегатів та поміч у праці з'їзду і співпрацю у його підготовці та закликала до дальшої роботи. Молитвою та відспіванням національного гімну закінчило з'їзд.

Секретарки З'їзду: Галя Гермак, Іза Несвячена.

УКР. СТУДЕНТСКА ГРОМАДА В НЬО ЙОРКУ

влаштує ОСІННЮ ЗАБАВУ
САЛЯ: BEETHOVEN HALL, 210-14 E. 5th St. N. Y. C.
СУБОТА, 28. 10. 1950. Година 8:00 вечорі.
Орхестра: HERB KARR, та після 12:00 год. — Босній — Гіряк.
Вступ \$1.25. — Дохід на Укр. Нац. Фонд.
Добрий буфет та холодні напінки. — Забавовий Комітет У.С.Г.

Об'єднання бунівих Воляків Українців в Америці

Відділ в Нью Йорку
повідомляє, що
В СУБОТУ, 4. ЛИСТОПАДА 1950 Р.
о год. 7. вечорі, у власній домівці при Ave. "A" ч. 101
відбудеться
ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ
Зі слідуваною програмою:
1). Відкриття Зборів. 2). Вибір Президії. 3). Звіт уступачові Управы. 4). Звіт Контрольній Комісії. 5). Удалення Абсолюторії. 6). Вибір нової Управы. 7). Палий праці. 8). Вільні пінки. Управы Нью Йоркського Відділу.

УВАГА!

НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

УВАГА!

204-ТИЙ ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

: влаштує :

ЗНАГОДИ 25-ЛІТТЯ СВОГОГО ЗАСНУВАННЯ

ЮВІЛЕЙ-БЕНКЕТ і БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 28. ЖОВТНЯ 1950 Р.

В ЗАЛІ LENOX HALL, 252-254 E. 2nd STREET, NEW YORK CITY

Початок бенкету в год. 7-мій вечорі.

Початок балу в год. 8-мій вечорі.

Вступ: на бенкет \$5.00 — Вступ на баль \$1.00

До танців приграватиме добірна музика.

Буфет у власному заряді.

Прогляньте українське громадянство до численної участі в цій ювілейній святі.

Комітет Ювілейного Св'ята 204 Відділу УНС.

ТАРЗАН, ч. 2456. Противні зарядження.

На тихий свист малпочоло-віка капітан Аббот повернувся вбік збентежений.

Тарзан спокійно пояснив, що влада в Луїсвилі пошукує Великого Луї за вбивство.

„Я маю план” — відповів капітан. Він підступив незаметно, до кімнати з радіо-телеграфією.

За мінутою оператор в Леопольсвилі дістав важливу вістку.

ПОНАД 42 БІЛІОНИ ДОЛ. ВИДАНО НА ЧУЖИННУ ДОПОМОГУ ВІД ДРУГОЇ ВІЙНИ

Вашингтон, 22 жовтня. — Досі видано \$42,591,000,000 на чужинську допомогу від Дня

КІЛЬКІСТЬ ДІПСТІВ З ПІДСОВЕТСЬКИХ КРАЇН ДІДЕ ДО 11,000,000.

Велвил, Ілл. — Проблема діпстів в Європі не тільки, що не малі, але ще зростає, як про це говорено на з'їзді Розселенної Ради Красної Католічницької Конференції. За достовірними вістями з Німеччини кожного дня втікає з-підсоветських країн по 1,000 людей. Їх приміщується в таборах, у яких може бути до 11,000,000 таких осіб. Тих, зі скитальців, які мають право в'їзду до Злучених Держав, осталося ще 600,000 осіб. На підставі теперішнього закону це 219,000 діпстів може приїхати до ЗДА. Досі приїхало до Америки 196,000 скитальників з Європи.

ОПРИЛЮДНЮЮТЬ ЛИСТ СЕН. ЛІМЕНА ДО ГІССА

Нью Йорк. — Сен. Герберт А. Лімен заявив, що він не потребує оправдуватися за лист, висланий до Алджера Гісса 6 серпня 1948 р., у якому висловив своє повне довіря до Гісса. Цей лист оприлюднено у передвиборчій кампанії, щоб зменшити вагу листа, який написав республіканський кандидат на сенатора Джозеф Генлі в справі передвиборчих торгів з губ. Дюї. Лімен каже, що лист був висланий ще за часів Гісса був засуджений за криво присягу з відпеканням комунізму.

Чотирьох румунських підсудних „призналися” в Букаресті перед військовим судом до шпигунства в користь Франції.

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечих радощів бракує частіше, ніж сил або нервовим. У деяких випадках заважає, що недостатня кількість або вистачає вітамінів в поглиненні стравах була причиною недостатку енергії або бадьорості. Це було причиною, що чоловіки не мали радощів, якими вони з природи мали втішатися.

Важливим є звідомлення від тих, що зазнали незвичайного добування від нової вітамінової пігулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як проведено, містить в собі мінімальну кількість важливої вітамінової енергії для кожної дорослої людини. Багато людей є просто здинованими, як оця сполучка вітамінів стас в пригоді природі при вживанні нової енергії і життєздатності.

За окремою умовою читачі цієї газети можуть набути TRI-X, коли вишлють оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y. Зв'язати вишлють їм негайно пачку за \$3.56 відворотною поштою. Не треба посылати грошей — заплатіть просто листомовою при дорученні.

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____ Крейт _____

датки почнуться в січні 1951 р., коли то буде радити Конгрес.

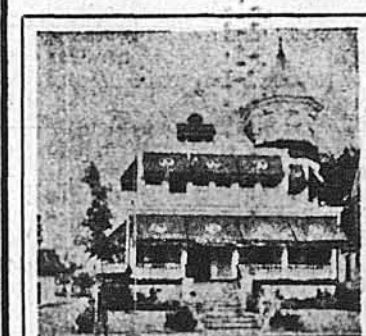
БИЗНЕСОВІ НАГОДИ ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМИ, ДУЖЕ ПРИНАГІДНІ
Бордінг гас, (літнє) 108 акрів, 49 акрів ліса і пасовища, дім 19 кімнат, 2 лазні, центральне опрігання. Обора на 18 коров. Гараж, курники і інші забудови фермерські.
Ціна тільки \$8,500
Valley View House тепер отворений. Знаючи багато місць, можна ловити завети там, де вони щось утворюють.
Зга. J. BEKARCIAK
17 St. Marks Place New York City
or VALLEY VIEW HOUSE
Kenosha Lake, N. Y.
Tel.: Jeffersonville 33-M-1

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИЙ
УПРАВЛІТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5748

Літні моє в модерні колониальнім стилі каліфорнії.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці масткового статусу.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere
in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИЙ
нарядку погребам до \$150
літні так низький як
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИЙ
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2569